

עין משפט
גד מצוה

כא:

פנימיים דלא הוו תקלה דכיון דיש רשות לגבי רה"ר ללכת שם כשאין שם פירות א"כ כשיטלו חיילונים נמלא פנימיים סמוכים לרה"ר לפיכך כל המחזיק יכולון זכה והא דתנן מתוך הרחבה משלמת מה שנהנית ולא אמר דפטורה מטעם דכל הקודם זכה מיירי שלא נתנו צרה"ר כדי להשצית דלא קנסו גופו כדמשמע צהמניה (לקמן דף ל:.) וקשה לר"י על פי' זה דהא רב אמתיטין קאי ואמר לא שנו אלא במחזרת וא"כ רב נמי איירי בשלא נתנו להשצית ועוד דקאמר אלא פירות הא קחוי ליה ואי צור לאו אדעתיה פירות נמי לאו אדעתיה ונראה לר"י לפשט דרב צבר צור צרשותו חייב דכשהפקיר רשותו ולא הפקיר צורו ונפל צו שור לא מצי א"ל תורא צביראי מאי צעי דאין אדם יכול ללמנא כל כך כשעוצר צרה"ר שלא יכנס צרשות אחרים ולפיכך לא היה לו לקרב צורו ממש לרה"ר והא נמי פטורה שלא היה לו לקרב פירותיו ממש לרה"ר שאין צני רה"ר יכולין ללמנא עגמן ושמואל מחייב דמשום שלא היה לו לקרב פירותיו סמוך לרשות הרבים אין לפטור שיכול צעל הפירות לסמוך וגם צעל הצור יכול לסמוך ודמי דצעלמא פטר רב והא אמר ליה נהי דמי מתוקה א"ל תורא צביראי מאי צעי מכל מקום לאו כל כמיניה לחיובי לי במאי דמקרבת לפירות צרשות הרבים ושמואל סבר נהי דצעלמא לאו אדעתיה כשנפל לצור הכא לא נמי למימר הכי למפטרי צהמה שצבוונה כדלתן: **אי ברב אי בשמואל**. רבי יוסי לא מצי סבר כשמואל דהא מחייב צרה"ר אלא כלומר אי כרב דחשיב חצר הניזק אי כשמואל דחשיב ליה רה"ר אע"ג דלר' יוסי אין נפקותא ולפי' הקונטרס ניחא טפי אי כרב דחשיב ליה קרן אי כשמואל דחשיב ליה שן:

ומר סבר. פי' ר"א וצער צדה

אחר ולא צדה המזיק אצל צרה"ר חייב וא"ת דהא לעיל (יט.) אמר דר"א ס"ל כרבי טרפון ועל כרחק מקנן צרה"ר מייתי לה וא"כ שן ורגל פטור צרה"ר וי"ל דלעיל מיירי לפי שמסקנא דהכא:

דאילפא ורבי אושעיא. לאו מענין אחד דרבי אושעיא מיירי בקופלת דהוי קרן ואילפא איירי על גבי חצירתה דחשיב שן: **הא נפלו פטורין אלאמא קסבר בו**, וא"ת היכי דמי אי מקרבי כלים

לגבי כותל היכי מיתצרי בקפיאה והא אמרינן בסמוך דכי קפאי מאצבראי קפאי ואי מרחקי היכי משתצרי צנפילה וי"ל כגון שהיו לא מרוחקות ולא מקורצות דמיתצרי צין צנפילה צין בקפיאה אי נמי ככלי ארוך דאי נפלי לגד הסמוך לכותל מיתצר ואי קפאי מיתצר לגד המרוחק: **אדם** ותרנגול בו'. וא"ת ומה חידוש צאדם דחייב וי"ל דנפקא מינה אס הפקיד ציתו לחצירו לשמור ויש שם חש"י שיש לו ליזהר שלא ידלגו מלמטה למעלה וישצרו כלים וְאוֹמֵר רִ"ן [א] מתוך כך נראה לפרש דהא דקאמי הכלב והגדי שדלגו מלמטה למעלה פטורין דהיינו לגמרי דחשיב אונס להכי אינטרין לאשמועינן צאדם דחייב דאי פטורין מנ"ש ומייצין ח"נ ואינו אלא ו משנה צעלמא אמאי אנטרין לאשמועינן צאדם דחייב צפייר הא דמסיק ומאי פטורין ואית דגריסי אי הכי אמאי פטורין דמעיקרא ניחא ליה פטורין דס"ד פטורין לגמרי קאמר מלמעלה למטה כמו מלמטה אלא משונה צעלמא אמאי פטורין ונראה דגם לפי המסקנא מלמטה למעלה פטורין לגמרי דאונס הוא דלמה יחזור מסברא ראשונה: והסתיא

כיצד הרגל פרק שני בבא קמא

צעלמא צור צרשותו פטור. דלא חייבה תורה אלא על צור צרה"ר וכדיליף רבי ישמעאל טעמיה התם [לקמן ג.]: **צעלמא צור צרשותו חייב**. הואיל והפקירו. והכא מ"ט צהמה שאכלתן חייבת: **דצעלמא צור איכא למימר לאו אדעתיה**. דשור לנטורי נפשיה מצור וכיון דצרשות נכנס דהא הפקיר רשותו חייב צעל הצור אצל

פירות כו': **הא קא חוי נפו**. ואפילו הוחלקה צתן פטור. ואע"ג דכל תקלה צור הוא הנ"מ צרה"ר דאין לו רשות לתת שם תקלה: **ר' יוסי היינו ס"ק**. דקס"ד דלאו אמתך הרחבה קאי רבי יוסי דלצעי לחיוביה דהא כמיצ"ט וצער צדה אחר ולא צרה"ר אלא אצידי רחצה קאי דאין דרכה לאכול אלא להלך וזו שאכלה חייבת הלכך היינו ס"ק: **מחזרים איכא צנייניהו**. דשמעינן לר"מ דאמר צצדי הרחבה משלמת מה שחזקה וכגון דלזאה וקמה צצדי רחצה אצל מחזרת לא וקאמר רבי יוסי אין דרכה להחזיר ראשה ולאכול אלא להלך וזו שהחזירה ואכלה חייבת: **וכאז צצער צדה אחר פליגי**. ואמתך הרחבה נמי סמויק. שאס הכינס פירותיו לחצר צעל הצית שלא צרשות ואכלתן צהממו של צעל הצית פטור: **לימא ליה מאי צעים צרשואי**. וקרא למה לי: **דאילפא ורבי אושעיא**. דאמר אילפא לעיל צהמה שפטיה לוארה ואכלה מעל גבי חצירתה חייבת ודר' אושעיא דאמר צהמה הקופצת ואכלה מתוך הקופה חייבת: **איכא צנייניהו**. ר"מ סבר מתוך הרחצה לעולם פטור אלא לפי מה שנהנית ואפילו דאילפא ור' אושעיא ואמא רבי יוסי למימר אין דרכה לפשוט לוארה על חצירתה ואין דרכה לקפון מדרך ולאכול אלא להלך ואית ליה דאילפא ודרבי אושעיא: **בתנאי מפני שזן מועדין**. לקפון. וביצשות הניזק קאמר דתולדה דרגל היא: **על החררה משלם נזק שלם**. דהוי שן צרשות הניזק: **ועל הגדיש חלי נזק**. מפשש בגמי' [צג.]: **גמי' תחלתו צפשיעה**. דאיצעי לאסוקי אדעתיה דלמא קפאי דהא אורחיהו לקפון: **וסופו צאונס**. דהא נפלו ונפילה לא הוה ליה לאסוקי אדעתיה: **הניחא למ"ד כו'**. אמוראי פליגי צה צפרק [המפקדן] (ב"מ ד' מז.). **דמקרי צלים לגבי כוסל**. טובא דליכא תחלתו צפשיעה דאי הוו קפאי לצרא ממאני הוו קפאי וכי נפול להדי כותל ואיתצרי מנא אונס הוא: **שאפילו נפלו חייצין**. ואפילו למ"ד תחלתו צפשיעה וסופו צאונס פטור: **משכחם לה צפוסל רעוע**. שמעקה הגג רעוע דאפילו לגבי נפילה הוי פשיעה: **דאיצעי ליה לאסוקי**. בתמיה: **לא נפל ארחי ונפול אינהו כו'**. כלומר כיון דסוק סוק לא נפל ארחי אין סופו צפשיעה: **צפוסל צה**. שמעקה הגג צר ודחוק וכי הניחם צראש הגג הוה ליה לאסוקי אדעתיה דקפאי אמעקה דכרכן ^א (ומן המעקה שהוא צר נפלי). ליטנא אחרינא צר משופע: **מלמטה למעלה פטורין**. מנזק שלם וחייב צחאי נזק דמשוין הן: **אדם ותרנגול כו'**. אדם אי נמי לאו אורחיה לקפון מלמטה למעלה חייב דאין צאדם צד תמות אלא צצהמה ותרנגול דרכו דלגל אפילו מלמטה למעלה: צוקירא

למעלה דלאו אורחיה למיקפך כלל אצל כיון דמוקי צדאפיך מיפך דאינו אלא משונה צעלמא אמאי פטורין ונראה דגם לפי המסקנא מלמטה למעלה פטורין לגמרי דאונס הוא דלמה יחזור מסברא ראשונה: והסתיא

מסורת הש"ס

א) [לקמן כה.]: ג) [לעיל כה.], ג) [לעיל יח. ד] לקמן טו. [נח. ב"מ לו: מז. לג.].
ה) [שמות כג.], ו) ס"א ונפל כותל ונפל אינהו, ז) נשצי"ל משונה

————— ❖ —————

תורה אור השלם

1. כי יבער איש שדה או כרם וישלח את בעירו ובער בשדה אחר מיטב שדרו ומיטב פרמו יושלם:
שמות כב ד

————— ❖ —————

גיליון הש"ס

רש"י ד"ה מחזרת וכו' דשמעינן לר"ם. כעין זה ציונא דף קד ע"ב צרשי' ד"ה כ' קאמר:

————— ❖ —————

הגהות הגר"א

[א] תוס' ד"ה אדם כו' מתוך כך נראה כי י"ב אצל גמי' הר"ק ע"כ משלם חלי נזק:

————— ❖ —————

מוסף רש"י

על החררה משלם נזק שלם. דהיינו שן, והדלקת גדיש הוי צריות דאינו אלא כמו, שהוא מניח כאן גמלתו והוא הולך ודולק למקום אחר (נע"מ יח.).

————— ❖ —————

רבינו חננאל (המשך)

מאי איכא למימר. ופקיר, כגון הכלים שנשברו היו סמוכין לכותל צניינן דבוקים, שאפי' היו הגדיים נופלין מכח קפיצה, חוץ לכלים היו נופלים, ובין בתחילה ובין בסוף אנוסין הן. רב זביד אמ' פעמי' אפי' נפלו חייבינן, כגון שהיה הכותל רעוע. ואמאי חייבין, דאיבעי להו אסוקי ארעאתא דילמי' נפלי ארחי ותבירי למאני, ודא היא פשיעה. ואע"ג דלא נפלי ארחי ונפלי אינהו הגדיים שברו כלים חייבין, האי נמי תחילתו בפשיעה וסופן באונס הוא, וכדאמר'. ואקונמא בכותל צר שאינו יכול להלך אלא עד שיפול, והכל פשיעה. ת"ד הכלב והגדי שדילגו, פי' שקפצו כגון זו ששינוי במשגחתי, ממעלה למטה פטורין. אדם ותרנגול שדילגו בין כך ובין כך חייבין, פי' אדם מועד לעולם, ותרנגולין היינו אורחיהו.